

Analiza dokumentacji wychowanków placówek z woj. pomorskiego umieszczonych w szpitalach psychiatrycznych w latach 2004-2006

Doniesienia mediów o organizowaniu „kolonii” w szpitalu psychiatrycznym w Krośnicach dla dzieci z domów dziecka zaniepokoiły Rzecznika Praw Obywatelskich. W związku z powyższym zwrócił się do departamentów pomocy społecznej urzędów wojewódzkich (organów nadzoru nad placówkami opiekuńczymi) z prośbą o informacje o każdym dziecku z placówki opiekuńczej przebywającym na oddziale psychiatrycznym w latach 2004 – 2006.

Informacja winna zawierać:

1. nazwę placówki
2. wiek dziecka, płeć
3. czas pobytu w szpitalu, datę umieszczenia dziecka w placówce
4. powód decyzji o umieszczeniu wychowanka w szpitalu psychiatrycznym oraz kopię skierowania.
5. kopię oświadczenia rodziców/opiekunów prawnych o wyrażeniu zgody na skierowanie dziecka do szpitala psychiatrycznego lub stosowne postanowienie sądu rodzinnego
6. w przypadku wychowanków 16-letnich kopię ich oświadczenia, iż wyrażają zgodę na umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym.

Ad. 1 Rodzaje placówek

W woj. pomorskim ogółem w wymienionych powyżej latach umieszczono 55 dzieci, w tym 12 wielokrotnie. Informacje pochodzą z 23 placówek, w tym z: 10 publicznych socjalizacyjnych, z 3 niepublicznych, z 3 interwencyjnych, z 2 zespołów opiekuńczo-wychowawczych, z 5 rodzinnych domów dziecka.

Ogółem w woj. pomorskim w 2005 r. były 72 placówki opiekuńczo-wychowawcze, w tym 32 niepubliczne (2424 miejsca, 3154 wychowanków); 9 wielofunkcyjnych - w tym 2 niepubliczne (852 miejsca, 1167 wychowanków); 22 socjalizacyjne, w tym 6 niepublicznych (1065 miejsc, 1333 wychowanków), 23 rodzinne, w tym 4 niepubliczne (170 miejsc, 181 wychowanków), 10 interwencyjnych, w tym 4 niepubliczne (158 miejsca, 448 wychowanków), 27 opiekuńczych, w tym 21 niepublicznych (1031 miejsc, 1192 wychowanków).

(Dane MPiPS).

Placówki, z których dzieci przebywały w szpitalu psychiatrycznym:

1. Młodzieżowy Ośrodek Readaptacji Społecznej w Gdańsku 1
2. Pogotowie opiekuńcze w Gdańsku 4
3. Dom dziecka w Gdańsku 2
4. Dom integracyjno-rodzinny 1
5. Ognisko wychowawcze w Rumi 1
6. Ośrodek wychowawczy „Nasz dom” w Rumi 1x3 pobyty
7. Dom rodzinny Fundacji Rodzina Nadziei 4 w tym 2x2 pobyty
8. Rodzinny dom dziecka nr 5 w Gdyni 1
9. Placówka wielofunkcyjna w Gdyni 4 w tym 1x2
10. Rodzinny dom dziecka nr 1 w Gdyni 1
11. Dom dziecka w Kwidzynie 6
12. Dom dziecka w Tczewie 1

- 13.Zespół placówek opiekuńczo-wychowawczych w Bytowie 5
- 14.Placówka interwencyjna w Kłanianie 1x2
- 15.Rodzinny dom dziecka w Smolnie 1
- 16.Domy dziecka w Ustce i Słupsku 2
- 17.Zespół placówek opiekuńczo- wychowawczych w Wierzchowie 4 w tym 1x2 i 1x3
- 18.Dom dziecka Lęborku 1x2
- 19.Dom dziecka „Na skarpie” w Malborku 8 1x2
- 20.Placówka rodzinna w Malborku 2
- 21.Placówka interwencyjna w Kościerzynie 2
- 22.Dom dziecka w Kościerzynie 1
- 23.Dom dziecka w Dzierzgoniu 1

Ad.2 Wiek dzieci

Wiek dzieci umieszczanych w szpitalach: najmłodsze - 8 lat, najstarsze 21. Najliczniejszą grupę stanowiły dzieci w wieku 16-17 lat. Szczegółowe informacje przedstawia poniższe zestawienie:

wiek	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	21
liczba dzieci	1	-	1	5	6	6	3	7	9	14	2		1

Ad. 3 Czas pobytu w szpitalu

Najkrótszy pobyt trwał 4 dni (powodem umieszczenia w szpitalu była agresja i groźba wyskoczenia przez okno 15-latka); najdłuższy - 3 miesiące (powód: zaburzenia zachowania i emocji). Okres pobytu w szpitalu wahał się od kilku tygodni do miesiąca.

Ad. 4 Przyczyny umieszczenia w szpitalu (diagnoza)

Cytaty ze skierowań: „Interwencja pogotowia ratunkowego, po bójce z bratem chciał wyskoczyć z okna; zaburzenia zachowania; używanie środków psychoaktywnych; próba samobójcza; hiperkinetyczne zaburzenia zachowania; wypowiedanie myśli i zamiarów samobójczych; samouszkodzenia; omamy słuchowe i wzrokowe, ostre i przemijające zaburzenia psychiatryczne; zaburzenia zachowania i ucieczki, niezrealizowanie obowiązku szkolnego; odmowa przyjmowania posiłków; zaburzenia konwersyjne z opóźnieniem rozwoju intelektualnego; depresyjne zaburzenia zachowania; bulimia neuroza; zaburzenia zachowania i emocji, obserwacja, zaburzenia adaptacyjne; zaburzenia depresyjne i lękowe, ustalenie leków; próby samobójcze; nadpobudliwość”.

Łączna liczba dzieci umieszczonych z powodu zaburzeń zachowania wynosiła 34; jedenaścioro dzieci przebywało w szpitalu ze względu na próbę samobójczą, 6 – ze względu na zagrożenie popełnienia samobójstwa, 1 – z powodu ekshibicjonizmu, 1 na skutek podejrzenia anoreksji.

W dwóch przypadkach nie podano przyczyny; w jednym przypadku zamieszczono adnotację: nie przyjęto ze względu na brak miejsc. W jednym przypadku napisano, iż pacjent sam prosił o umieszczenie w szpitalu, po uprzednim dwukrotnym leczeniu.

Ad. 5 Dokumentacja - zgody opiekunów prawnych/postanowienia sądu

Przesłano kopie 13 oświadczeń rodziców/opiekunów, w 6 przypadkach było to postanowienie sądu, w 3 przypadkach brakowało informacji o wyrażeniu zgody. W pozostałych przypadkach napisano, iż dokumentacja znajduje się w szpitalu.

Brakowało kopii oświadczeń części wychowanków umieszczonych w szpitalu.

W dwu przypadkach sąd wyraził zgodę na umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym ze względu na brak kontaktu dziecka z rodzicami. W jednym przypadku dziecko zostało umieszczone po wyrażeniu jego zgody na leczenie przed sądem.

Załączono kopię zgody matki wychowanka na wszelkie zabiegi, łącznie z zabiegami w znieczuleniu ogólnym bez daty.

Zarejestrowano przypadek dwukrotnego przebywania dziecka w szpitalu, przy jednokrotnym wyrażeniu zgody przez opiekuna prawnego.

Decyzja o badaniu psychiatrycznym w szpitalu została podjęta w PCPR, rodzice wyrazili zgodę, poinformowano o tym sąd rodzinny.

Jedno dziecko przebywało na turnusie terapeutycznym: w określeniu czasu pobytu napisano „od 14.06. do uzgodnionego terminu odbioru”.

W 4 przypadkach przyjęcie do szpitala odbyło się po konsultacji telefonicznej z lekarzem.

Ad. 6 Dokumentacja zgody osób powyżej 16 lat

Kierując trzech wychowanków powyżej 16 lat z powiatu Gdynia załączono tylko jedną zgodę bez wyjaśnienia braku pozostałych dwu.

Na trzech 17-latków z domu dziecka z Kwidzyna jeden sam prosił o umieszczenie w szpitalu, o innych nic nie wiadomo. Napisano, że dokumentacja jest w szpitalu.

W przypadku zespołu placówek w Bytowie wyjaśniano, że zgody rodziców lub opiekunów prawnych są w szpitalach, natomiast nic nie napisano o zgodach 3 wychowanków w wieku powyżej 16 lat.

Z zespołu placówek w Wierzchowie umieszczono dwie 17-latki. Załączono zgodę jednej, bez informacji odnośnie drugiej.

Niejasne jest, dlaczego niektóre placówki posiadają dokumenty lub ich kopie, a inne nie.

Zalecenia lekarzy

Cytaty z kart informacyjnych: „Zastosowano arterapię, muzykoterapię zajęcia szkolne i wychowawcze, relaks, spacer. Stwierdzono zaburzenia emocji. Dziecko wymaga indywidualnego traktowania i konsekwentnego programu wychowawczego”.